

Potępmy przemoc motywowaną honorem

Autor tekstu: **Maria Hagberg**

Tłumaczenie: **Małgorzata Koraszewska**

Kilka lat temu napisałam artykuł pod tytułem „Chador och Stringtrosor” (Czador i stringi). Został opublikowany w Vägval, lewicowej witrynie, i wzbudził złą krew w mojej ówczesnej partii „vänsterpartiet”. Oskarżono mnie o propagowanie rasistowskich poglądów i popieranie polityki George'a W. Busha w Iraku. A wszystko dlatego, że naświetliłam "nowy problem społeczny" - przemoc motywowaną honorem i jej związki z religią i tradycją.

Od 20 lat zajmuję się — tak zawodowo, jak społecznie — problemami kobiet. Codziennie spotykam młode osoby, przede wszystkim kobiety, które w naszym kraju doznają ucisku i przemocy motywowanej honorem. Różnica między tak zwaną przemocą partnerską, gdzie mężczyzna (najczęściej) maltretuje kobietę, polega na tym, że jeśli chodzi o przemoc związaną z honorem, dokonuje jej cała rozległa rodzina, zarówno w ojczystym kraju, jak i poza jego granicami, jak też dokonują jej mężczyźni i kobiety. Chodzi tu o panowanie nad seksualnością (najczęściej kobiet) oraz o „przydatność”.

Jeśli kobieta rzeczywiście (lub tylko w pomówieniach) złamała panujący w grupie kodeks honorowy, honor musi zostać przywrócony przez członków jej rodziny. Otoczenie traktuje następnie sprawcę jak bohatera. Jest to znaczna i ważna różnica w spojrzeniu na przestępstwo.

Miałam do czynienia z kilkuset takimi wypadkami, z których około 40 doprowadziło do umieszczenia młodych ludzi w mieszkaniach chronionych. Młodzież pochodziła z 20 różnych krajów, włącznie ze Szwecją, większość stanowili muzułmanie, ale było także kilkoro zielonoświątkowców i ludzi z innych grup chrześcijańskich.

Przemoc i groźby, na jakie byli narażeni ci młodzi ludzie to między innymi: groźba zabójstwa, próba zabójstwa, homofobia, przymusowe badania ginekologiczne, przymusowe małżeństwo lub zagrożenie nim, operacja błony dziewiczej, ciężkie pobicie. Wielu z nich zabraniano utrzymywania kontaktów z przyjacielem lub przyjaciółką, uczestnictwa w rozrywkach, innym obcięto lub wypalono włosy, zmuszano do noszenia pewnego typu ubrań oraz do niewolniczej pracy w domu. Wielu miało wyznaczoną minimalną powierzchnię w mieszkaniu, zakaz chodzenia do szkoły, wielu rodzina odrzuciła.

Poprzedni rząd socjaldemokratów i ich koalicjantów miał pobłażliwy stosunek do tej kwestii aż do zamordowania Fadime Sahindal w 2002 roku. Przeznaczono wówczas setki milionów koron na pomoc dla młodych dziewcząt i chłopców, narażonych na tego rodzaju przemoc.

Zrobiono też sporo, by zaradzić takiej przemocy oraz żeby rozpowszechnić informację o tym problemie. Niewybaczalnie duża część pieniędzy poszła jednak na niekontrolowane projekty i na „efemerydy”, czyli organizacje, które zobaczyły możliwość uzyskania funduszy. Podział przeznaczonych na ten cel funduszy przez władze wojewódzkie musi więc zostać zbadany i oceniony.

Mimo że podstawowa przyczyna była oczywista dla z nas, którzy zawodowo zajmujemy się tą kwestią — a mianowicie fundamentalizm religijny i tradycja konserwatywna, zakładająca, że kobieta powinna podporządkować się religijnym nakazom oraz, że kontrola jej seksualności jest sprawą centralną — koalicja rządząca konsekwentnie odmawiała podjęcia tego aspektu, mimo że jest to poważne zagrożenie praw człowieka dla kobiet na całym świecie i silne zagrożenie równouprawnienia.

Doradca rządu w sprawach integracji, profesor Masoud Kamal, odmawiał wypowiedzenia słów „przemoc motywowana honorem” i twierdził, że powodem przemocy jest rasistowskie nastawienie władz oraz poczucie wyobcowania.

Niewątpliwie poczucie wyobcowania może nasilić problem. Z tego powodu na przykład nieludzkie tradycje są nadal silne u naszych Romów, takie jak przymusowe małżeństwa. Niemniej w naszej pracy spotykaliśmy ludzi z różnych klas społecznych, ludzi, którzy mieszkali w Szwecji przez krótki okres czasu, i ludzi, którzy mieszkają tutaj od pokoleń, a więc wyłącznie poczucie wyobcowania nie może tu być wyjaśnieniem.

„Główny ideolog” Vänsterpartiet, Anders Neergaard, i jego zwolennicy także odmawiali wypowiedzenia tych słów. Twierdzili, że używanie pojęcia „przemoc i ucisk motywowane honorem” jest rasistowskie.

Mimo że fundamentalizm religijny na całym świecie odmawia kobietom praw człowieka, także feministki nie zajmują jasnego stanowiska wobec przemocy motywowanej honorem. Powołują się na niejasny patriarchy, który jest równie uciskający wszędzie, a ponadto twierdzą, że jest to taka sama przemoc, na jaką zawsze narażone były kobiety.

W Szwecji wielu ludzi lewicy odcięło się od konserwatywnych wypowiedzi kościoła katolickiego jak również od sprzeciwu wobec aborcji, wyświęcania kobiet i homofobii kościoła protestanckiego oraz zielonoświątkowców. W kwestii fundamentalistycznych nurtów islamu nie odważają się jednak zająć stanowiska. Dlaczego?

Przemoc motywowana honorem jest przesycona rasistowskimi, homofobicznymi i wrogimi kobiecie postawami, od których lewica i feministki powinni się ostro dociąć, jeśli poważnie traktują swój feminizm i sprzeciwiają się rasizmowi.

Maria Hagberg

Magister nauk społecznych, od wielu lat pracuje z ofiarami przemocy i jest założycielką "Nätverket mot hedersrelaterat våld" (Sieć przeciwko przemocy motywowanej honorem). Mieszka w Höganäs w Szwecji.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 06-01-2008)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5681) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5681>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna**

lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl